

Sipoonkorpi kaikkien saavutettaville

Metsähallitus teki Sipoonkorvessa kävijätutkimuksen kesäkaudella 2009. Tutkimuksen mukaan kävijöistä 95 % oli kotoisin lähialueilta ja 51 % Vantaalta. Suosituimmat kohteet olivat Vantaan puolella sijaitsevat Bisajärven alue ja Kalkkiruukin luontopolku lähimaastoinen. Tyypillinen kävijä oli omalla autolla ja pienessä seurueessa paikalle saapunut, keski-ikäinen ja korkeasti koulutettu päiväkävijä.

Bussilla paikalle ei ollut saapunut yksikään, vaikka esimerkiksi Linjat 69 ja 742 ajavat Bisajärven ja Kalkkiruukin läheltä. Bussimatkustajien poissaoloa voi selittää esimerkiksi se, että Tikkurilasta Hakunilan kautta Sotunkiin ajava 69 ei liikennöi iltaisin, sunnuntaisin eikä kesäviikonloppuisin.

Maastossa maan tavalla

Bussimatkustajien lisäksi kävijätutkimuksen poissaolijoita olivat maahanmuuttajat, vaikka Vantaalla ja Helsingissä maahanmuuttajien asutus on painottunut kaupunkien itäosiin. Suomen ympäristökeskus on vastikään tehnyt raportin maahanmuuttajien luontosuhteesta. Raportin mukaan luontoalueiden käyttöä rajoittaa epätietoisuus siitä, mikä suomalaisessa kulttuurissa on sallittua. Esimerkiksi jokamiehenoikeudet ovat pohjoismainen erikoisuus, joita useimmista muista kulttuureista tulevien on hankala ymmärtää. Ympäristökeskuksen haastatteleman asunnonvälittäjän kokemusten mukaan luonto tulee kuitenkin monin tavoin esille maahanmuuttajienkin asumistoi-veissa. Heitäkin kiinnostaa millaista luonto asunnon lähellä on, onko siellä metsää, kuinka kaukana luonto on ja miten helposti se on saavutettavissa kävellen tai julkisella liikenteellä.

Pyörätuolilla metsälammen rannalle?

Myös liikuntarajoitteiset kuten pyörätuolilla liikkuvat tulisi ottaa huomioon viheralueiden suunnittelussa. Kymmenen vuotta sitten Kuusijärven kiertävä reitti korjattiin sellaiseksi, että sitä pystyy rullaamaan tuolilla. Poikkikunnallisessa Sipoonkorven ulkoilureittisuunnitelmassa (2007) luvataan, että pyörätuolilla liikkuville merkitään sopivia reittiosuuksia Sipoonkorpeen rakennettaville ulkoiluteille. Tarkoituksena on, että ainakin Landbon länsipuolinen ulkoilutie, Storträskille johtava ulkoilutie ja Bisajärven majan paikoitusalueelta Bisajärvelle johtava ulkoilutieosuus olisivat niin helppokulkuisia, että ne soveltuisivat kesäaikaan useimmille pyörätuolilla liikkuville. Kaksi viimeksi mainittua reittiä sijaitsevat Vantaan puolella.

Kaupunkilaislapset vieraantumassa luonnosta

Käyttäjätutkimukseen vastanneista 19 %:lla oli mukanaan alle 15-vuotiaita lapsia. Yksi haastatelluista seurueista oli Storträskin alueella telttailut partiolippukunta. Storträsk

sijaitsee tätä nykyä Helsingin puolella ja reippaalle partiolaiselle kohtuullisen kävelymatkan päässä Mellunmäen metroasemalta. Helsinkiläisen lapsen näkökulmasta Sipoonkorpi on siis Nuuksiota helpommin saavutettava.

Partiolaiset ovat antaneet julkilausuman, jossa he ilmaisevat huolensa kaupunkilaislasten luontosuhteen säilymisestä. Partiolaisten mukaan tätä luontosuhteen säilymistä auttaisi, jos metsään pääsisi vaivattomasti myös ilman autoa ja jos metsässä voisi vielä yöpyä. Yöpyminen taas edellyttää tiettyjä rakenteita kuten tulipaikkoja, laavuja ja polttopuuhuoltoa. Partiolaiset uskovat, että kansallispuisto mahdollistaisi näiden rakenteiden ylläpidon nykyistä paremmin.

”Metsä voi tehdä ehjäksi”

kirjoittaa runoilija Helena Anhava. Kävijätutkimuksen mukaan tärkeimmät syyt käynnille Sipoonkorvessa olivat luonnon kokeminen, rentoutuminen ja henkinen hyvinvointi. Sipoonkorven suojelua ja virkistyskäytön kehittämistä voidaan siis puoltaa myös mielenterveysnäkökulmasta. Tuomas Hakamäki osoittaa tuoreessa psykologian pro gradussaan, että 15–34-vuotiaat, joilla oli luontoikkunanäkymä kotoa, arvioivat yleensä olevansa merkittävästi vähemmän stressaantuneita kuin kaupunkinäkömää katsovat ikätoverinsa. Korkeaksi stressitasonsa arvioivat 15–34-vuotiaat valitsivat mieluummin mielipaikkansa luonnosta kuin kaupungista, niistä saatavan suuremman elpymiskokemuksen vuoksi. Hakamäki vaatiikin tutkimuksessaan viheralueiden lisäämistä ja niiden saavutettavuuden parantamista.

Hiljaisuus alkaa olla luksusta

Kävijätutkimuksen mukaan tärkeä syy käynnille Sipoonkorvessa oli myös pääsy pois melusta ja saasteista. Suomessa pahimmillaan joka kolmas altistuu melulle päivittäin (meluohjearvot ylittävät asuinalueilla 55 desibeliä). Melu vaikuttaa ihmisen terveyteen: se aiheuttaa muun muassa kuulovaurioita sekä häiritsee unta ja verenkiertoelimistön toimintaa. Välillisiä vaikutuksia ovat väsyneisyys sekä mielialan ja suorituskyvyn lasku. Kroonisen melun on todettu heikentävän myös lasten oppimiskykyä.

Vuonna 2005 ympäristöministeriö kartoitti yhdessä Vantaan kaupungin kanssa logistiikkakaupunkimme hiljaiset alueet. Selvityksessä ei löydetty kuin muutama laajempi alue, joiden melutaso jäi alle 50 desibelin rajan. Liikenteen meluvyöhykkeet kattavat suuren osan Vantaata ja ne laajentuvat ennusteen mukaan vielä huomattavasti vuoteen 2020 mennessä. Selvitys osoitti, että Vantaalla varsinaisia vaativampia hiljaisuuskriteerejä täyttäviä alueita on ainoastaan Sotungissa ja Sipoonkorvessa.